

از هارون تا کارون

تاریخ شفاهی سردار غلامرضا کواکلانی

میرزا محمد اعظم السادات حسینی

تدوین و نگارش: حسین عبدی



بنیاد حفظ آثار و نشر ارزش‌های دفاع مقدس

سازمان اسناد و مدارک دفاع مقدس

اداره کل حفظ آثار و نشر ارزش‌های دفاع مقدس استان گلستان

۱۴۰۰

سرشناسه: کوکلانی، غلامرضا، ۱۳۳۶ - مصاحبه‌شونده

عنوان و نام پدیدآورنده: از هارون تا کارون: تاریخ شفاهی سردار غلامرضا کوکلانی / مصاحبه اعظم‌السادات حسینی: تدوین و نگارش حسین عبدی؛ ویراستار منور مسعودی؛ [به سفارش] بنیاد حفظ آثار و نشر ارزش‌های دفاع مقدس سازمان اسناد و مدارک دفاع مقدس اداره کل حفظ آثار و نشر ارزش‌های دفاع مقدس استان گلستان

مشخصات نشر: گرگان نورالشهدا، ۱۴۰۰

مشخصات ظاهری: ۳۰۸ ص

۲ - ۰ - ۹۷۶۷۷ - ۶۲۲ - ۹۷۸ - ISBN

وضعیت فهرست نویسی: فیا

یادداشت: واژه‌نامه.

موضوع: جنگ ایران و عراق، ۱۳۵۹-۱۳۶۷- تاریخ شفاهی

Iran-Iraq War, ۱۹۸۸-۱۹۸۹ - Personal narratives

سرداران -- ایران -- مصاحبه‌ها

Generals -- Iran -- Interviews

شناسه افزوده: اداره کل حفظ آثار و نشر ارزش‌های دفاع مقدس استان گلستان

رده بندی کنگره: DSR ۱۶۲۹

رده بندی دیویی: ۰۸۴۳۰۹۲/۹۵۵

شماره کتابشناسی ملی: ۸۶۷۳۹۸۶



اداره کل حفظ آثار و نشر ارزش‌های دفاع مقدس
استان گلستان

از هارون تا کارون

تاریخ شفاهی سردار غلامرضا کوکلانی

مصاحبه: اعظم‌السادات حسینی

تدوین و نگارش: حسین عبدی

ویراستار: منور مسعودی

ویرایشگر نهایی: عاطفه محضری

صفحه‌آرایی: مهدی بروجردی

ناشر: نورالشهدا

قطع: رقعی | شمارگان: ۵۰۰ جلد | نوبت چاپ: اول - ۱۴۰۰

شابک: ۲ - ۰ - ۹۷۶۷۷ - ۶۲۲ - ۹۷۸

قیمت: ۹۵۰۰۰ ریال

کلیه حقوق این اثر برای اداره کل حفظ آثار و نشر ارزش‌های دفاع مقدس استان گلستان محفوظ است.

نشانی: استان گلستان-بلوار ناهارخوران- تپه نورالشهدا

اداره کل حفظ آثار و نشر ارزش‌های دفاع مقدس استان گلستان

شماره تماس: ۰۲۵-۳۲۵۵۵۰۲۲ - ۰۱۷ | پست الکترونیکی: info@nooralshohada.ir

فهرست

۹.....	مقدمه.....
۱۳.....	پیشگفتار.....
۱۵.....	فصل اول:.....
۱۵.....	دوران کودکی تا پیروزی انقلاب اسلامی.....
۱۱۱.....	فصل دوم:.....
۱۱۱.....	دفاع مقدس.....
۱۱۹.....	عملیات فتح المبین.....
۱۲۴.....	عملیات محرم.....
۱۲۷.....	عملیات والفجر.....
۱۳۳.....	عملیات والفجر چهار.....
۱۴۲.....	عملیات خیر.....
۱۴۷.....	عملیات بدر.....
۱۵۶.....	عملیات والفجر هشت.....
۱۸۴.....	عملیات کربلای یک.....
۱۹۰.....	عملیات کربلای چهار.....
۲۰۱.....	عملیات کربلای پنج.....
۲۲۰.....	عملیات کربلای ده.....
۲۲۶.....	عملیات نصر چهار.....
۲۳۱.....	عملیات والفجر ده.....
۲۵۳.....	عملیات مرصاد.....
۲۶۵.....	فصل سوم:.....
۲۶۵.....	بعد از جنگ.....
۲۷۷.....	فصل چهارم:.....

مقدمه

بررسی ریشه‌ها و شرح وقایع جوامع بشری با نگرش تاریخی، یکی از کارکردهای متأخر تاریخ است. البته روشن است که علم تاریخ برای رسیدن به این هدف، در گردآوری داده‌ها و پردازش آن‌ها از روش‌های تازه‌ای بهره برده است که «تاریخ شفاهی» یکی از آن‌ها است. تاریخ شفاهی که روشی تازه برای گردآوری خاطرات و روایت‌های شفاهی رخدادهای تاریخی است، شاید از جهاتی کهن‌ترین شیوهی تاریخ‌نگاری نیز به شمار آید و با تعیین معیارها و استانداردهای لازم برای این روش تازه - که جایگاه ویژه‌ای در تاریخ‌نگاری یافته - می‌توان آن‌ها شاخه‌ای از «علم تاریخ‌نگاری» قلمداد نمود.

در حقیقت محتوای تاریخ شفاهی از طریق فرآیند مصاحبه به دست می‌آید که شامل مشاهدات و تجربه‌های تاریخی اشخاص یا نقل قول‌های آنان از دیگر حاضران در صحنه‌ی تاریخ است. تاریخ شفاهی به واسطه‌ی جزئی‌نگری، دخالت «شناخت روان» در بیان و نگارش تاریخ، مستندسازی و اصالت بخشی، روش مناسبی برای تدوین و ثبت دقیق تاریخ و شناساندن درست رخدادهایست.

آنچه از این گونه‌ی تاریخ‌نگاری حاصل می‌شود، روایت مستندی است که در کنار اطلاعات دیگر، تاندازه‌ای فراوان، بخشی از «ناگفته‌ها و اسرار» و «معمای» ی تاریخی را - به‌ویژه در حوزه‌ی تاریخ معاصر - بیان

و حل می‌کند. چنین شبهه‌ای این بستر را برای محقق فراهم می‌کند که رخدادهای آن را نه از یک روزنه که به مثابه نوعی تجربه‌ی گروهی بنگرد و به واکاوی آن پردازد، هم‌چنین در قضاوت تاریخی به استنادهای بیش‌تری دست یابد و در سیر مطالعاتی، خود از اعتمادی بیش‌تر و کارش از اعتباری بهتر برخوردار شود.

با نگاهی به جنگ‌های دوران معاصر درمی‌یابیم که دفاع مقدس ملت ایران نقطه‌ی عطفی در تاریخ معاصر به شمار می‌رود که یکی از ویژگی‌های برجسته‌ی آن حضور همه‌ی اقشار و طبقات اجتماعی است؛ بنابراین برای نگارش دقیق تاریخ دفاع مقدس باید به سراغ شاهدان عینی این رخداد در سطوح مختلف رفت. این امر نیز تنها با رعایت دقیق اصول و فرآیندهای تدوین تاریخ شفاهی میسر می‌شود.

یکی از مشکلات تدوین تاریخ شفاهی در این دوره این است که هرچه از سال‌های دفاع مقدس دورتر می‌شویم بیماری، فراموشی خاطرات و کاهش حافظه‌ی ناشی از کهولت شاهدان آن، نقش مخرب خود را بیش‌تر می‌نمایاند. از سوی دیگر، بر اثر سیر طبیعی تاریخ، در سال‌های گذشته شماری از فرماندهان و رزمندگان دفاع مقدس رخت از جهان فانی بسته‌اند که این خود، ضایعه‌ی جبران‌ناپذیری در گردآوری خاطرات و تدوین تاریخ شفاهی تلقی می‌شود.

بنابراین از آنجاکه مرور زمان، گردآوری منابع شفاهی تاریخ دفاع مقدس

و تدوین آن را تهدید می‌کند، ضروری است همه‌ی آثار و اسناد دفاع مقدس با شیوه‌های علمی گردآوری و ثبت و منتشر شود. در این راستا «سازمان اسناد و مدارک دفاع مقدس» با درک اهمیت و آگاهی از این رسالت و مسئولیت و با انگیزه‌ای جهادی، گام‌هایی را در راه ثبت و نشر خاطرات فرماندهان و نیروهای حاضر در رخدادهای هشت سال دفاع مقدس برداشته است؛ دفاعی که پرافتخارترین روزهای مقاومت و پایداری ملت ایران را پدید آورده و امروز ثبت و ضبط درس‌ها، تلخی‌ها، شادی‌ها و زوایای گوناگون آن در گرو نهضت گسترده‌ای برای تحقق این کار بزرگ است.

امید است با توکل به خداوند منان و همت والای کارشناسان و متخصصان عرصه‌ی تاریخ‌پژوهی و تاریخ‌نگاری بتوانیم گنجینه‌های ماندگار این «دوران طلایی» را به‌عنوان میراث گرانمایی برای ترویج فرهنگ ایثار و شهادت در نسل‌های آینده به یادگار بگذاریم.

سازمان اسناد و مدارک دفاع مقدس